

Om myndigheter som har med ivaretagelse av personvern å gjøre

Dag Wiese Schartum, AFIN

Myndigheter i hht personopplysningsloven

- Datatilsynet (DT)
 - Etablert i 1980, har vokst fra ca 8 til 33 medarbeidere i 2009
 - 8 ansatte i informasjonsavdelingen, 5 i tilsyns- og sikkerhetsavdeling og 12 i juridisk avdeling + 8 i administrasjonen
 - Har en rekke oppgaver
 - Utøve myndighet, dvs. treffe enkeltvedtak
 - Drive informasjon og veiledning
 - Høringsinstans og “vaktbikkje”
- Personvernemnda (PVN)
 - Etablert i 2000, 7 medlemmer + varamedlemmer + sekretariatsleder
 - Leder og nestleder oppnevnes av Stortinget
 - Øvrige medlemmer oppnevnes av Kongen
 - Funksjonstid er 4 år
 - Er klageinstans i forhold til Datatilsynets enkeltvedtak
- Andre lover der DT og PVN er myndighet
 - Helseregisterloven
 - Helseforskningsloven
 - Lov om Schengen informasjonssystem (SISloven)
 - Politiregisterloven (ikke i kraft)

Datatilsynets myndighet

- Er et uavhengig forvaltningsorgan administrativt underordnet Kongen og departementet (FAD)
 - EU-direktivet krever en slik uavhengig stilling for alle lands datatilsynsmyndigheter
 - Innebærer at tilsynet ikke kan instrueres, verken generelt eller i enkeltsaker
 - Likevel en viss grad av styringsmulighet gjennom budsjettpolitikk mv
 - Datatilsynet saksbehandling kan likevel styres gjennom Personvern-nemdas avgjørelser (til nå meget høy omgjøringsprosent)
- Har i flere tilfelle myndighet til å treffe *enkeltvedtak*
 - Kan overprøve alle sider ved praktiseringen av personopplysningsloven, dvs nedlegge forbud, påbud/stille vilkår, se pol § 46 siste ledd
 - Kan gi tillatelse til å behandle personopplysninger (konsesjon, §33 flg)
 - Ilegge overtredelsesgebyr, jf § 46 første ledd
 - Kan ilegge og frafalle tvangsmulkt, se pol § 47
 - Kan politianmelde det de mener er straffbare brudd på pol, jf § 48
- Kan kreve tilgang til lokaler, maskiner og bistand (§ 44)

Personvernemndas myndighet

- Er et uavhengig forvaltningsorgan administrativt underordnet Kongen og departementet (FAD)
 - Behandler klager over Datatilsynets avgjørelser og kan omgjøre vedtaket
 - De alminnelige klagereglene i forvaltningsloven gjelder, jf kap. VI
 - I april 2010 var det avgjort 87 saker, dvs i snitt under 10 per år
 - Stor omgjøringsprosent (opp mot 50%)
 - Nemndas avgjørelser kan bringes inn for domstolene for endelig avgjørelse, men stopper normalt opp med nemndsvedtaket
 - Alle vedtak i Personvernemnda er tilgjengelig fra Personvernemnda.no - ta en titt!

Andre myndigheters rolle i forhold til personvern

- Alle myndigheter er “behandlingsansvarlige” og har slik sett ansvar for de personopplysninger de selv behandler
- En rekke myndigheter har oppgaver som gjelder personvern, men som ikke direkte gjelder personopplysningsloven
 - Forbrukerombudet (markedsføringsloven §§ 2b og 2c, jf pol § 26)
 - Arbeidstilsynet (arbeidsmiljøloven kap. 9)
 - Medietilsynet (jf SAFTonline.no)
 - Helsetilsynet (jf helseregistre, helsepersonell)
- Politiet kan reise tiltale dersom brudd på straffebestemmelser
 - Straffebestemmelser i personopplysningsloven § 48
 - Enkelte bestemmelser i straffeloven (§§145, 246, 247, 390 mv)

Felles bestemmelser for DT og PVN

- Kan kreve de opplysningene som trengs for at de kan gjennomføre sine oppgaver
- Har taushetsplikt i hht forvaltningsloven §§ 13 flg. Taushetsplikten omfatter også opplysninger om sikkerhetstiltak, jf. pol § 13

Alternativ til håndheving av myndighet?

- Personvernombud, jf pof § 7-12
- Bransjevise normer

Ny arbeidsdeling mellom myndigheter?

- Bør/kan andre tilsynsmyndigheter gis en mer aktiv rolle?
- Er dekkende tilsyn mulig?